

CORONA DE REI

Lotus corniculatus L.

[1753, Sp. Pl. : 775] $2n = (12),24,(36)$

Image: THOMÉ, OTTO WILHELM

NOMS POPULARS

- Alemanys:** Gewöhnlicher hornklee/Hornklee/Gemeiner hornklee / Hornschotenklee / Schotenklee / Wiesen-hornklee
- Anglès:** Common bird's-foot trefoil/Baby's slippers / Birdfoot deervetch / Bird's foot trefoil / Bird's-foot deervetch / Bird's-foot trefoil / Birdsfoot trefoil / Common bird's foot / Common bird's-foot trefoil / Common birds-foot-trefoil / Garden bird's-foot trefoil / Trefoil
- Àrab:** وطس يابانيرجل العصفور / قرن الغزال / لو تس القرني / لو طس قرني
- Aragonès:** guixa rastrera, cuernecillo, guixa rastrera, trébol amarillo
- Bable:** flor de gallina, paxarinus, zapateru, zapatinos de la Virgen
- Basc/Euskera:** irucurustea, mendiko usobelar.
- Castellà:** Cuernecillo / Cuernecillo del campo / Pata de pajaró / Trébol de cuernos / Zapaticos de la Virgen/ avicuernos, carnachuelos, carnijuelos, carnizuelo, cavicuernos, conejito del campo, cornacho, cornahuelo, cornajuelo , cornajuelos, cornavachos, cornigüelo, corona de rey, cuernecillo del campo, cuernecillos, cuernitos, garabata, hierba coliquera, pie de gallo amarillo, tetas de cabra, trebo de garabita, trébol cuernecillo, trébol de cuernos, trébol del amor, trébol salvaje, trébol silvestre, uña de gato, zapaticos del Niño Jesús
- Català:** Corona de rei/ gurlanda, trefla, urlanda
- Danès:** Almindelig kællingetand
- Eslovac:** Ľadenec rožkatý
- Eslovè:** Navadna nokota/ Nokota navadna
- Estonià:** Harilik nõiahammas
- Feroès:** Díkistryirtunga
- Finlandès:** Keltamaite/Rantamaite
- Francès:** Cornette / Cube / Pied de poule
- Gaèlic:** Crobh éin
- Gal·lès:** Pys y ceirw/Bacwn ac / Ewinedd y gath / Ffa ieir / Ffa'r ieir / Pysen ceirw/ Troed y deryn / Ystlys y waun
- Gallec:** ala de pega, corniños, loto, pé de Xesús, trevo de cornos, zoco de noiva.
- Grec:** Λωτός
- Hebreu:** לוטוס מקרין
- Holandès:** Gewone rolklaver/Gewone en smalle rolklaver
- Hongarès:** Szarvaskerep
- Islandès:** Akurmariuskór / Maríuskór / Þyriltunga
- Italià:** Ginestrino
- Japonès:** ミヤコグサ
- Noruec:** Djevleklo / Hanakam / Jomfru maria gullsko / Jomfrublom / Kari gullsko / Katteklo / Kjerringtenner / Skjetloktsblomster / Tarmens rævtørkargres / Tykjillgræs / Tykjilskjeta / Tiriltunge
- Persa/Farsi:** آهوماش زرد
- Polonès:** Komonica zwyczajna
- Portuguès:** Cornichão / Loto/ Loteiro
- Rus:** Лядвенец рогатый
- Serbi:** Звездан/Жути звездан/ Zvezdan/Žuti zvezdan
- Suec:** Käringtand/Björnklor / Gulhane / Göksmör / Kattklor / Kosmör / Vanlig käringtand / Kärlingstand
- Turc:** Gazelboynuzu
- Тхес:** Штировник ружкатý
- Ucrainès:** Лядвенець рогатий/ Лядвинець рогатий
- Xinès:** 百脉根

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

Dins la gran família de les Lleguminoses, el gènere *Lotus* es distingeix per tenir els 9 estams en dos grups (diadelfs), llegums rectes, fulles imparipinnades, foliols enters, filets estaminals dilatats de dos en dos; flors no reunides en capítol dens, llegum sense ales. I dins el gènere, *Lotus corniculatus* es distingeix, d'entre les 16 espècies de la península, per tenir les fulles 5 foliols, essent els 3 superiors oblanceolats, estil simple (no bífid), llegum no invaginat a la sutura (com *Lotus edulis*), llavors en un sol rengle; planta perenne (no anual com *Lotus ornithopodioides*), sense estolons, tija massissa, nervis foliars poc marcats, flors en grups de 1-7, foliols superiors menys de 3 cops més llargs que amples, fruit poc o gens pèndul, calze actinomorf.

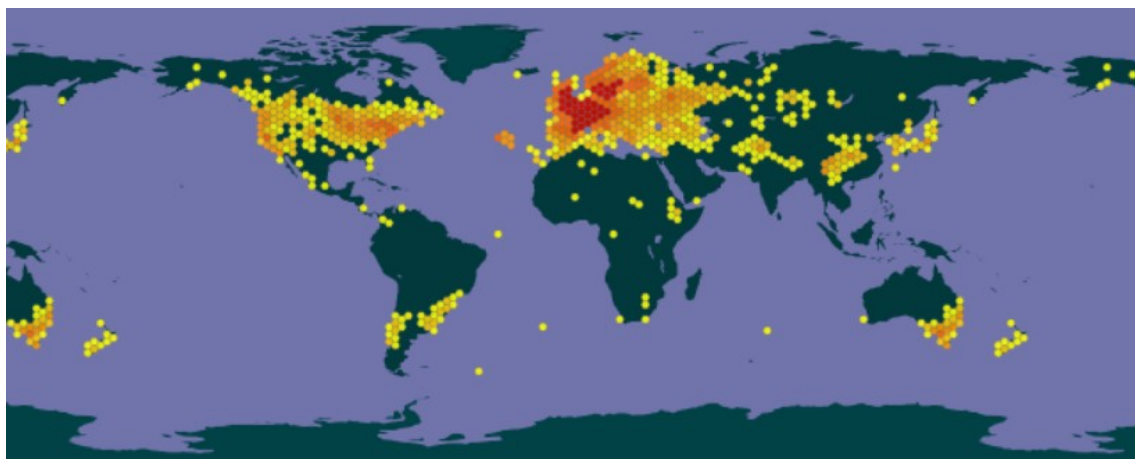
Lotus corniculatus és una herba amb tiges més o menys ajagudes o decumbents de fins a 60 cm, més o menys ramificades, massisses excepte a la mateixa base. Els foliols inferiors fan 3-11 × 1.5-6.5 mm i són entre oblanceolats i ovato-oblongs; i els foliols superiors fan 2-14 2-6.5 mm i són entre oblanceolats oi oval-ròmbics, mucronulats, més o menys aguts o obtusos, i poden tenir puntets porpra. Inflorescència amb una bràctea en general trifoliolada, peduncle de 1.5-9 cm, entre 1.5 i 8 cops més llarg que la fulla, recte o una mica corbat, dret. Pedicels de 1-1.5 mm, més curts que el tub del calze. Calze subglabre amb tub de 1.5-5.5 mm i dents de 1.5-3 mm. Els superiors setacis amb base triangular, tan o més llargs que es inferiors. Els inferiors rectes o corbats. Corol·la de 8-16 mm 1.5-2 cops més llarga que el calze, groga, amb venes vermelles, o bé amb l'estendard i part superior de les ales de color vermell porpra. Estendard amb làmina amplament ovada, a vegades emarginada. Ales amb làmina obovada. Quilla falcada en angle recte i amb bec recte o corbat. Estil cilíndric, sense dents. Llegum de 10-35 × 1.5-4 mm, cilíndric, recte, dret, amb 5-15 llavors en un sol rengle. Llavors de 1.2-2.2 mm entre globoses i oblongues, de color castany més o menys vermellós o verdós a vegades mab taques negres.

Se n'han descrit moltes varietats i algunes subespècies. La ssp. *corniculatus* és la més comuna arreu i arriba fins l'estatge subalpi. La ssp. *alpinus* es troba a l'estatge subalpi i alpí. La ssp. *delortii* es fa a prats humits de terra baixa i muntanya mitjana.

RIZOSFERA: *Mesorhizobium helmanticense*, *Mesorhizobium loti*, *Mesorhizobium norvegicum*, *Mesorhizobium olivaresii*, *Phyllobacterium loti*

MALURES: enamovirus, nucleorhabdovirus; *Fusarium oxysporum*, *Mycocleptodiscus terrestris*; *Circonemella xenoplax*

HÀBITAT I DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Lotus corniculatus al món, segons GBIF

Espècie ubiqua des de les platges de mar fins a l'estatge alpí, sobre substrats de gairebé tota mena, en sorrals, esquerdes de roques, prats, vores de camins. Al món es fa abona part de les zones de clima temperat. Suporta salinitat, inundació, pH entre 5 i 8, sequera relativa, calor no excessiva, però viu millor amb bona saó i clima més aviat fred i humit.

HISTÒRIA

Per a NICHOLAS CULPEPER (segle XVII) el «bird's-food» és planta regida per Saturn, que asseca i cus nafres. També trenca les pedres amagades al ronyó, prenent-ne la decocció. Aplicada i beguda va molt bé contra les hèrnies. HENRI LECLERC explica com un error d'una pagesa de Chars-en-Vexin (Val d'Oise), que va prendre aquesta planta enlloc d'aplicar-se la infusió de melilot als ulls, el va fer descobrir la virtut sedant del *Lotus corniculatus*. La pagesa amés de conjuntivitis patia d'insomni i taquicàrdies. Els ulls no se li van curar, però el nerviosisme sí (*Révue de Phytothérapie*, novembre 1948).

PROPIETATS MEDICINALS

- anticancerigen
- anticonceptiu
- antiespasmòdic
- antihelmíntic
- antiinflamatori
- antioxidant
- carminatiu
- cordial
- desodorant (LLA-*Lactobacillus*)
- febrífug
- hipoglucemiant
- immunoestimulant
- inhibidor de l'alfa-amilasa
- inhibidor de l'alfa-glucosidasa
- inhibidor de la colinesterasa
- inhibidor de la tirosinasa
- protector de l'ADN
- protector hepàtic
- sedant
- tònic

USOS MEDICINALS

- angoixa
- astènia per desnutrició
- càlculs renals
- càncer de còlon HCT116
- càncer de mama MCF-7, MDA-MB-231
- càncer de pulmó HOP62
- cucs intestinals
- depressió nerviosa
- diabetis
- distonies neurovegetatives
- espasmes
- febre
- ferides
- gasos intestinals
- hepatitis per intoxicació amb paracetamol
- insomni
- leucèmia THP-1 (p.p. lectines)
- *Plasmodium*
- pleuresia
- set excessiva
- taquicàrdia
- *Tripanosoma*
- úlceres

PREPARATS

- *Antinerveux* LESOURD (Arkopharma): *Melilotus officinalis* + *Lotus corniculatus*:
- Decocció *Lotus corniculatus*: 1 cullerada d'inflorescències/tassa, bullir 10 minuts. 2 tasses al dia.
- Extracte fluid *Lotus corniculatus*: 2-3 g/dia (cada cop unes 50 gotes).
- Infusió 1 cullerada d'inflorescències/tassa (3-4 tasses al dia).
- Poció sedant: extracte fluid 10 g + xarop de flor de taronger q.s.p.a. 100 g. 1.2 culleradetes abans de dormir.

VETERINÀRIA

Els tanins condensats fan que no es produeixen tants gasos als estòmacs dels rumiadors. A més, els alliberen de paràsits intestinals.

EFFECTES FISIOLÒGICS

L'extracte incrementa la fragmentació apoptòtica de l'ADN i l'activitat del gen pro-apoptòtic Bax a les cèl·lules MDA-MB-231 amb gran capacitat invasiva. L'extracte també fa que hi augmenti molt l'expressió dels gens Beclina-1 i LC3-II d'autofàgia. L'extracte amb metanol inhibeix la migració a les cèl·lules MCF-7 i a les MDA-MB-231 i ho fa tot incrementant el Ca⁺⁺ intracel·lular.

PRINCIPIS ACTIUS DEL LOTUS CORNICULATUS

- (-)-7,2'-dihidroxi-4'-metoxi-iso-flavan (= vestitol)
- 2,6-di-O-acetil 1-O-gal·loil-beta-D-glucosa
- 3-O-[alfa-L-rhamnopiranosil (1'''→2'')-beta-D-galactopiranosil-(1''→2')-beta-D-glucuronopiranosil]-sojasapogenol B (= sojasaponina I)
- 3-O-[beta-D-glucuronopiranosil]-sojasapogenol B
- àcid 18-hidroxi-carlactònic
- àcids grassos omega-3 53.5% (del 2.7% d'àcid grassos totals)
- canalina
- canavalia-gibberelina
- geraldol
- glucòsids cianogènics
- iso-rhamnetina
- kaempferol
- kaempferol-O-cumaroil-hexòsid-O-deoxihexòsids
- kaempferol-3-O-[beta-D-xilopiranosil-(1'''→2'')-beta-D-galactopiranosid]
- kaempferol-3-O-[beta-D-xilopiranosil-(1'''→2'')-beta-D-galactopiranosid]-7-O-alfa-L-rhamnòsid
- kaempferol-3-O-alfa-L-rhamnòsid
- proantocianidines
- prolina-betaïna
- saponines
- tanins condensats